

I

Zad. 1. Rowerzysta porusza się ruchem jednostajnie przyspieszonym. W ciągu czasu $t_1=10s$ przejechał on drogę o długości $S_1=30m$, przy czym wartość jego prędkości wzrosła n -krotnie ($n=5$). Określić przyspieszenie rowerzysty. **Odp.** $a = \frac{2S_1(n-1)}{t_1^2(n+1)} = 0,4m/s^2$

Zad. 2. Aby móc oderwać się od Ziemi samolot musi osiągnąć szybkość $V_1 = 100 \frac{m}{s}$. Znaleźć czas rozbiegu i przyspieszenie samolotu, jeżeli długość rozbiegu wynosi $d=600m$. Założyć iż ruch samolotu w trakcie rozbiegu jest jednostajnie przyspieszony.

Zad. 3. Samochód jadący z szybkością $V_0=36km/h$ w pewnej chwili zaczął hamować tak, że zatrzymał się po upływie $t_h=2s$. Zakładając iż ruch samochodu był jednostajnie opóźniony, wyznaczyć opóźnienie a_{op} (lub ujemne przyspieszenie samochodu $a=-a_{op}$) oraz drogę, jaką przebył on od rozpoczęcia hamowania. **Odp.** $a_{op} = -a = \frac{V_0}{t_h} = 5 \frac{m}{s^2}$, $S_h = \frac{V_0 t_h}{2} = 10m$

Zad. 4. Samochód jadący z szybkością (prędkością o wartości) $V_0=20m/s$ zaczyna hamować i porusza się ruchem jednostajnie opóźnionym ze stałym opóźnieniem $a_{op} = 5m/s^2$ (ujemnym przyspieszeniem $a = -a_{op} = -5m/s^2$). Jaka będzie droga hamowania? Po jakim czasie samochód zatrzyma się?

Zad. 5. Droga hamowania pojazdu poruszającego się po linii prostej była równa $S_h=30m$. Wiadomo iż w trakcie hamowania, które trwało $t_h=4s$ pojazd jechał ruchem jednostajnie opóźnionym. Określić wartość początkowej prędkości (początkową szybkość) z jaką jechał pojazd.

Zad. 6. Samochód porusza się z szybkością $V_0 = 25 \frac{m}{s}$. Na drodze $S_1=40m$ zmniejsza swoją szybkość do $V_1 = 15 \frac{m}{s}$. Zakładając, że ruch samochodu jest jednostajnie opóźniony, znaleźć przyspieszenie samochodu i czas przebycia przez samochód drogi S_1 .

Odp. $t_1 = \frac{2S_1}{V_0 + V_1} = 2s$, $a = \frac{V_1^2 - V_0^2}{2S_1} = -5 \frac{m}{s^2}$

Zad. 7. Wiadomo iż czas swobodnego (bez prędkości początkowej) spadku ciała z wieży na ziemię wyniósł $t_s=2s$. Określić szybkość ciała po przebyciu połowy drogi. Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego $g=9,81 m/s^2$.

Zad. 8. Chłopiec podrzuca piłkę do góry z prędkością początkową o wartości V_0 . Po jakim czasie szybkość piłki zmniejszy się dwukrotnie? Na jakiej wysokości znajdować się będzie wówczas piłka? Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego g . **Odp.** $t_p = \frac{V_0}{2g}$, $h = \frac{3V_0^2}{8g}$

Zad. 9. Maszynista pociągu osobowego jadącego z szybkością (prędkością o wartości) V_1 spostrzega w odległości d od początku swojego pociągu pociąg towarowy jadący po tym samym torze w tym samym kierunku z mniejszą prędkością o wartości V_2 . Uruchamiając hamulce nadaje on swojemu pociągowi stałe ujemne przyspieszenie $a=-a_{op}<0$ ($a_{op}>0$ —opóźnienie). Pokazać, że jeżeli $d > \frac{(V_1 - V_2)^2}{2a_{op}}$ to nie dojdzie do zderzenia, a jeżeli $d \leq \frac{(V_1 - V_2)^2}{2a_{op}}$ to nastąpi zderzenie. Po jakim czasie ono nastąpi?

Zad. 10. Znaleźć wartość prędkości początkowej z jaką wyrzucono ciało pionowo do góry, jeżeli na wysokości h znajdowało się ono dwukrotnie w odstępie czasu Δt . Nie uwzględniać oporu powietrza. Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego g . **Odp.** $V_0 = \sqrt{2gh + \left(\frac{g\Delta t}{2}\right)^2}$

Zad. 11. Ciało rzucono pionowo do góry z prędkością początkową o wartości $V_0=20 m/s$. Znaleźć odstęp czasu między chwilami, gdy ciało znajdowało się na wysokości równej połowie maksymalnej wysokości nad Ziemią. Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego $g=9,81m/s^2$.

Zad. 12. Ciało rzucone pionowo do góry powróciło na ziemię po upływie czasu $t_c=3,0s$. Jaka była wartość prędkości początkowej ciała? Na jaką wysokość wzniosło się ciało? Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego $g=9,81m/s^2$.

Zad. 13. Kula wystrzelona poziomo ze strzelby znajdującej się na wysokości h nad ziemią z początkową szybkością (prędkością o wartości równej) V_0 przebiła dwie pionowo ustawione kartki papieru umieszczone w odległościach l_1 i l_2 od strzelby.

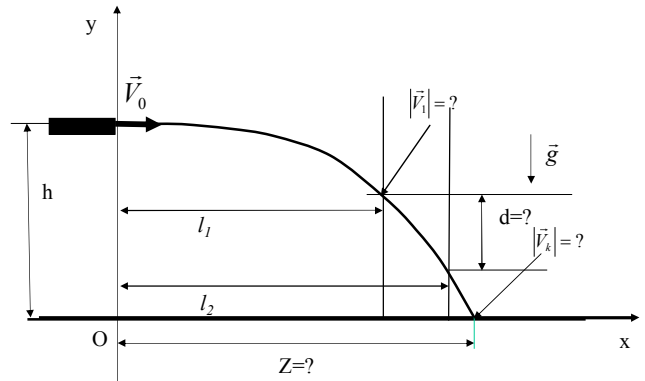
1) Określić wartość prędkości kuli w chwili przebijania kartki położonej w odległości l_1 od strzelby.

2) Określić różnicę wysokości, na jakiej znajdują się otwory w kartkach.

3) Znaleźć równanie toru kuli w pokazanym na rysunku układzie współrzędnych.

4) Znaleźć odległość od początku układu współrzędnych do punktu, w którym kula uderzyła o ziemię oraz wartość prędkości kuli tuż przez jej spadkiem na ziemię.

Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego g . Założyć, iż w trakcie przechodzenia przez kartki prędkość kuli nie ulegała zmianie.

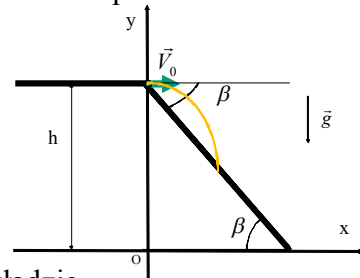

Odp. 1) $|\vec{v}_1| = \sqrt{V_0^2 + \frac{g^2 l_1^2}{V_0^2}}$, 2) $d = \frac{g}{2V_0^2}(l_2^2 - l_1^2)$ 3) $y = h - \frac{gx^2}{2V_0^2}$ 4) $Z = \sqrt{\frac{2V_0^2 h}{g}}$ $V_k = \sqrt{V_0^2 + 2hg}$

Zad. 14. U szczytu zbocza o wysokości h wznoszącego się pod kątem β do poziomu wystrzelono kulę z armaty. Kula wyleciała z lufy z prędkością o wartości V_0 poziomo (w kierunku równoległym do osi Ox) jak pokazano na rysunku. Na kulę działa wyłącznie siła ciężkości zwrócona pionowo w dół. Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego g .

Wyznaczyć w przyjętym na rysunku układzie współrzędnych

- równanie toru kuli,
- współrzędne punktu, w którym kula trafi w zbocze,
- czas po którym kula uderzy w zbocze,
- wartość prędkości kuli w chwili uderzenia w zbocze.

Wsk. Równanie płaszczyzny zbocza w przyjętym na rysunku układzie współrzędnych ma postać $y = h - tg(\beta)x$

Odp. (częściowa) c) $t = \frac{2V_0 tg(\beta)}{g}$ d) $V = V_0 \sqrt{1 + 4tg^2(\beta)}$

Zad. 15. Ciało o masie m w chwili $t=0$ wyrzucono z powierzchni ziemi z prędkością początkową o wartości V_0 pod kątem α do poziomu.

a) Znaleźć czas po którym ciało spadnie na ziemię t_c , zasięg rzutu ciała Z (odległość pomiędzy miejscem wyrzutu ciała i miejscem jego spadku na ziemię), maksymalną wysokość h na jaką wzniesie się ciało nad powierzchnię ziemi.

b) Pod jakim kątem do poziomu należy wyrzucić ciało z powierzchni ziemi, aby zasięg rzutu ciała był maksymalny?

c) Znaleźć równanie toru ciała.

Znana jest stała wartość przyspieszenia ziemskiego g .

Odp. (częściowa) $t_c = \frac{2V_0 \sin(\alpha)}{g}$, $Z = \frac{V_0^2 \sin(2\alpha)}{g}$, $h = \frac{V_0^2 \sin^2(\alpha)}{2g}$,

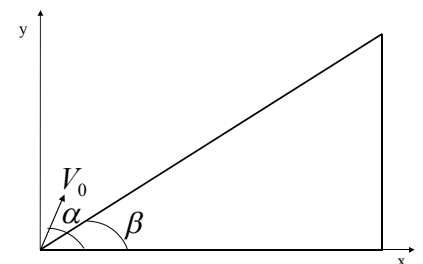
równanie toru: $y = tg(\alpha)x - \frac{g}{2V_0^2 \cos^2(\alpha)}x^2$

Zad. 16. U podnóża zbocza wznoszącego się pod kątem β do poziomu wystrzelono kulę z armaty. Kula wyleciała z lufy z prędkością o wartości V_0 pod kątem α do poziomu. Wyznaczyć współrzędne punktu, w którym kula trafi w zbocze oraz czas po którym to nastąpi.

Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego g .

Odp. $x_p = \frac{2V_0^2 \cos^2(\alpha)(tg(\alpha) - tg(\beta))}{g}$
 $y_p = x_p tg(\beta) = \frac{2V_0^2 \cos^2(\alpha)(tg(\alpha) - tg(\beta))}{g} tg(\beta)$

$t_z = \frac{2V_0 \cos(\alpha)(tg(\alpha) - tg(\beta))}{g}$

Zad. 17. Ciało rzucono poziomo z wieży o pewnej wysokości nadając mu prędkość początkową o wartości $V_0 = 4,0 \text{ m/s}$ skierowaną równoległe do powierzchni ziemi. Wartość prędkości ciała (szybkość) w momencie upadku na ziemię jest 4 razy większa od wartości prędkości początkowej. Obliczyć wysokość wieży, z której wyrzucono ciało oraz czas spadku ciała z wieży. Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego $g = 9,81 \text{ m/s}^2$. **Odp.** $h = \frac{15V_0^2}{2g} = 12,2 \text{ m}$, $t_s = \frac{\sqrt{15}V_0}{g} = 1,58 \text{ s}$

Zad. 18. Ciało wystrzelono poziomo z szybkością $V_0 = 9,8 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ z punktu położonego na pewnej wysokości nad ziemią. Ciało to spadło na ziemię w odległości od punktu leżącego na ziemi pod miejscem wystrzału równej początkowej wysokości ciała nad ziemią. Określić czas trwania ruchu oraz szybkość końcową ciała. Znana jest wartość przyspieszenia ziemskiego g . W obliczeniach przyjmij jej przybliżoną wartość $g = 9,8 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$. **Odp.** $t_k = \frac{2V_0}{g} = 2 \text{ s}$, $V_k = \sqrt{5}V_0 = 21,9 \frac{\text{m}}{\text{s}}$.

Zad. 19. Znaleźć promień obracającego się koła jeśli wiadomo, że szybkość (wartość prędkości) punktu znajdującego się na obwodzie koła jest $n=3$ razy większa od wartości prędkości punktu położonego o $d=4 \text{ cm}$ bliżej osi koła. **Odp.** $R = \frac{n}{n-1}d = 6 \text{ cm}$

Zad. 20. Punkt materialny porusza się ruchem jednostajnym po okręgu o promieniu R . Wiadomo iż czas jednego pełnego obiegu okręgu jest równy T . Znaleźć długość wektora przyspieszenia z jakim porusza się ten punkt. **Odp.** $|\vec{a}| = a_d = \frac{4\pi^2 R}{T^2}$

Zad. 21. Dwie tarcze wirują ze stałą prędkością kątową wykonując $f=3000$ obrotów w ciągu minuty. Tarcze są umieszczone na wspólnej osi w odległości $d=5 \text{ cm}$. Równoległe do osi został wystrzelony pocisk, który przebił obie tarcze. Otwór w drugiej tarczy jest przesunięty kątowno względem otworu w pierwszej tarczy o kąt $\Delta\varphi = \pi/10$ rad. Jak była szybkość pocisku poruszającego się ze stałą prędkością?

Odp. $V = \frac{2\pi f d}{\Delta\varphi} = 50 \text{ m/s}$

Zad. 22. Karuzela wykonuje $f=30$ obrotów w ciągu minuty. Określić jaką prędkość kątową, szybkość oraz przyspieszenie dośrodkowe ma człowiek, który siedzi na karuzeli. Promień koła po którym porusza się człowiek wynosi $R=4 \text{ m}$. **Odp.** $\omega = 2\pi f = \pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}$, $V = 2\pi f R = 4\pi \frac{\text{m}}{\text{s}}$, $a_n = a_d = 4\pi^2 f^2 R = 4\pi^2 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

Zad. 23. Określić wartość przyspieszenia dośrodkowego ciała znajdującego się na równiku Ziemi. Porównać z wartością przyspieszenia ziemskiego na biegunie i równiku Ziemi. Przyjąć iż promień Ziemi $R=6380 \text{ km}$, zaś okres jej obrotu jest równy $T=24 \text{ h}$. **Odp.** $a_d = \frac{4\pi^2 R}{T^2} = 0,034 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

Zad. 24. Punkt materialny poruszający się ruchem jednostajnie przyspieszonym po okręgu o promieniu $R=1 \text{ m}$ ze stałym przyspieszeniem kątowym wykonał $n=100$ pełnych obiegów okręgu w ciągu $t_k = 20 \text{ s}$. Jaką prędkość kątową osiągnął ten punkt po upływie tego czasu? Jaką drogę pokonał on w ciągu czasu ruchu? Zakładamy iż w chwili początkowej punkt spoczywał.

Odp. $\omega_k = \frac{4n\pi}{t_k} = 20\pi \frac{\text{rad}}{\text{s}}$ $S = 2\pi R n = 200\pi \text{ m}$

Zad. 25. Punkt materialny porusza się po okręgu o promieniu R ruchem jednostajnie opóźnionym ze stałym ujemnym przyspieszeniem kątowym. Wiadomo iż w chwili początkowej $t=0$ wartość prędkości kątowej punktu materialnego była równa $\omega(t=0) = \omega_0$. W trakcie ruchu punktu materialnego przebył on do chwili zatrzymania drogę S . Określić:

a) opóźnienie kątowe punktu materialnego $\varepsilon_{op} = -\varepsilon > 0$ (ε - przyspieszenie kątowe)

b) czas trwania ruchu

Odp. $\varepsilon_{op} = \frac{\omega_0^2 R}{2S}$ $t_h = \frac{2S}{\omega_0 R}$

***Zad. 26.** Położenie samochodu poruszającego się po linii prostej wzdłuż osi Ox zmienia się z czasem zgodnie ze wzorem

$x(t) = At^3$ gdzie $A = 1 \text{ m/s}^3$

Określić zależność prędkości i przyspieszenia samochodu od czasu.

Określić średnią szybkość samochodu w ruchu zachodzącym w przedziale czasu od $t_p=1s$ do $t_k=4s$.